

Множество Интересных Фактов

Здравствуйте, уважаемые читатели!

В сегодняшней рубрике «МИФ» мы продолжаем приоткрывать завесу тайны возникновения университетов. Теперь объект изучения – образ жизни средневековых студентов-школяров.

Ведущий рубрики Евгений Лугин

Происхождение вида «студент обыкновенный»

Занятия в средневековой студии проводились обычно в утренние и послеобеденные часы. Утром читались обязательные лекции, посещавшиеся практически всеми студентами; начинались они очень рано, по сигналу колокола, призывавшего на рассвете к молитве, или даже раньше и продолжались до 9 часов утра (утро вечера мудренее - это не поговорка, а горестная констатация факта школярами).

После обеда читались дополнительные лекции, посещавшиеся по желанию. Длилось каждое занятие полтора-два часа, причем для лектора считалось дурным тоном не только читать лекцию по заранее написанному конспекту, но и просто повторять один и тот же материал из года в год.

В Парижском университете пошли еще дальше - статут (сборник правил) 1355 г. обязывал магистров читать лекции в таком темпе, чтобы школяры не успевали их записывать, так как считалось, что это развивает память и заставляет их думать самих. Статут специально оговаривал карательные меры для тех школяров, которые "вмешиваются в исполнение данного постановления и прибегают с этой целью к крику, свисту, шуму или бросанию камней".

Помимо лекций, проводились репетиции (обсуждения спорных мест изучаемых текстов) и диспуты. Если лекции проходили каждый день, то репетиции и диспуты устраивались обычно раз в неделю. Заранее заготавливались вопросы, и один из магистров выступал на диспуте со своими тезисами, затем ему возражал так же заранее выбранный оппонент, иногда из студентов, собиравшихся в скором времени получить степень.

Слушатели диспута могли возражать обоим, дискуссии иногда принимали очень оживленный характер и, чтобы дело не дошло до более весомых, нежели слова, аргументов, помещение часто разграничивали барьером или на особо темпераментных спорщиков накладывали штраф: "Если во время диспута кто-либо из студентов не повинуется магистру даже после третьего предупреждения, то должен поставить две кварты вина (около двух литров) всем по окончании диспута". Победители диспута становились героями дня, домой они возвращались в торжественных процессиях, окруженные студентами и профессорами.

Учебный год начинался первого октября и продолжался до

Университеты стремились занять особое положение в обществе, защититься от остального мира благодаря покровительству королевских властей и несколько отгородиться от него. Обычно университеты добивались весьма широкой автономии: студенты не облагались налогами и таможенными сборами, университеты были самоуправляющимися, сами выбирали все университетское руководство, и даже суд по гражданским и уголовным делам над школярами и профессурой вершил лично ректор.

Должность ректора была крайне почетна: во время торжественных шествий он шел сразу за архиепископом и непременно входил в состав различных официальных делегаций, допустим, к королю или к папе римскому.

Студенты первоначально разделялись на "нации" в зависимости от происхождения, каждая "нация" выбирала своего ректора, позднее национальное деление сменилось профессиональным. Совокупность профессуры и школяров и называлась университетом (сообществом).

Стать школяром в средние века было не в пример проще, чем сейчас студентом.

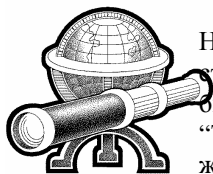
Вступительные экзамены отсутствовали, достаточно было доложиться университетским властям, а затем записаться к какому-либо преподавателю в его школу и заплатить вступительный взнос. Иногда студенты записывались сразу к нескольким преподавателям, у каждого же преподавателя в среднем было 25 студентов. Некоторые преподаватели хвастались, что их слушало за раз сто-двести человек.

Отношения магистров и школяров были более тесные, чем в наше время - магистр считался патроном, покровителем студентов, отвечал за их поведение и успехи на научном поприще.

Хотя до нас дошли жалобы студентов на неподобающее поведение преподавателей или их некомпетентность, в большинстве случаев студенты глубоко почитали своего наставника, любили говорить про него: *dominus metis* (хозяин мой).

Бедняки, не имевшие собственного капитала или богатых родителей, вынуждены были подрабатывать, наниматься в услужение к более богатым студентам или попрошайничать на

Веселые МИФЫ

На экзамене студент берёт один билет - не знает. "Тянет" другой - то же самое.

С третьим - та же беда... И с четвертым, и с пятым... Профессор берёт "зачатку", ставит ему "3". Другие студенты возмущаются:

- За что?

- Как за что... - отвечает профессор, - если что-то ищет, значит, что-то знает...

* * *

Письменный экзамен. Перед

экзаменом профессор (П) раздал тетради и сказал, что ровно через два часа все тетради должны быть у него на столе.

Время пошло. Где-то через час в аудиторию заходит студент (С) и просится сдать экзамен. Профессор объяснил ему, что у того мало времени. Но студент настаивал и профессор разрешил.

Прошло два часа. Все студенты сдали свои работы, кроме опоздавшего.

Наконец, еще где-то через час он подошел к профессору.

П: Я не приму вашу работу.

С: Почему?

П: Потому что уже поздно, прошел лишний час!

С: Ах так!!! Да вы знаете кто я такой???

П: Нет, а что?

С: Да вы знаете КТО я такой?

П (с явным сарказмом): Нет, и не жалею об этом.

- Ну и хорошо,- сказал студент, сунул тетрадь в середину стопки и быстро вышел из класса

Репін та Україна

Серед художників, які відображали у своїх творах Україну, особливо виділяється І. Ю. Репін. І причиною цього — не тільки тематика багатьох картин, але й його походження, постійні зв'язки з українським народом,

видатними його діями. Для Іллі Юхимовича Репіна, який народився 5 серпня 1844 року в українському містечку Чугуєві Харківської губернії, природа, історія, побут нашого народу завжди були рідними та близькими. Українська тематика проходить крізь усе життя художника, від акварелі “Бандурист” (18

59 р.) до останнього полотна “Гопак” (1830 р.).

Перші художні навички І. Ю. Репін отримав від І. М. Бунакова, церковного живописця та портретиста.

В 1863 р., отримавши гроші за виконання великого замовлення, Репін від'їжджає до Петербургу, де відвідує Школу малювання, а в січні 1864 року стає учнем Художньої Академії.

Під час літніх вакацій 1867 року поблизу Чугуєва художник спостерігає “чудесні, колоритні та сильні картини”, котрі й малює в альбомі. Крім академічних програм, Репін працює над портретами та жанровими творами. Наприклад, в 1867 році для оповідання М. В. Гоголя “Сорочинський ярмарок” він виконує чотири малюнки. В 1873 - 76 р. митець живе та працює у Франції. Він вже написав “Бурлаків”. Сумуючи за Україною, Ілля Юхимович згадує милу його серцю Україну. Він перечитує твори Гоголя, пише ескізи та етюди на українську тематику. Відома, наприклад, його робота за сюжетом повісті Гоголя “Страшна помста”.

Російська колонія в Парижі, де часто бував Репін, володіла колекцією українського одягу, жіночих прикрас... Цим скористався художник при роботі над своїми чудовими “Українками”: першу картину він написав в 1875 році, а другу — “Українка біля тину”, роком пізніше.

Переїхавши влітку до Москви, Репін, все ще під враженням від України, вирішує написати картину, яка відобразила б могутні образи української епопеї. Основою став сюжет, пов'язаний з легендарним листом запоріжців турецькому султанові. Художник зробив перший ескіз олівцем у 1878 році, а саму картину — у 1893 р. Але глядачам більш відомий варіант “Запорожців, що пишуть листа турецькому султанові” 1891 року, який знаходиться в Державному російському музеї Петербурга. Перший же варіант (1893 р.) прикрашає Харківський художній музей.

Весняна подорож Репіна по Україні 1880-го року подарувала світові багато чудових полотен, серед яких і “Вечорниці”. А найцікавіші з картин художник малював в Олександрівську: дніпров

ські пороги, Хортицю, Нікополь, Грушівку, Чортом лик..саме після цієї поїздки автор завершив роботу над “Запорожцями” та “Вечорницями”. Кинувши роботу над “Запорожцями” 1883 року, як він сам казав, через нестачу знань, Репін повернувся до полотна лише після знайомства з Яворницьким. Саме цей історик зіграв вирішальну роль в закінченні шедевру, передавши Іллі Юхимовичу не тільки знання про запорожців, але й дух козацької вольниці. Після цього Репін вже не відходив від української тематики: з'являється портрет С. Д. Драгомирової в національному одязі, ілюстрації до повісті Гоголя “Сорочинський ярмарок”, акварель “Від'їзд Тараса Бульби з синами на Січ”, “Чорноморська вольниця”.

З 1900 року Репін живе на березі Фінської затоки, в селищі куркала. Підтримує зв'язок з Яворницьким. Останній і розповів Репіну подробиці про форму гайдамацьких “освячених ножів”. І Репін створює картину “Гайдамаки”, після якої пише Яворницькому: “І я все той же, і страждання за Україною на мені вже, як на собаці, присохло. Ах так, гайдамаки! “Ножі, ножі священі!” - я стрибав від радощів, як Давид перед Ноевим ковчегом, завдяки Вам... І навіть перекомпоновав усю картину”.

Після революції 1917 року “Пенати”, де проживав Репін, опинились на території Фінляндії. В 20-х роках Ілля Юхимович працював над картиною “Зустріч гетьмана”, писав “Солоху” на гоголівський сюжет.

Здоров'я художника погіршувалось. Але він продовжував малювати “Гопак”, і, як раніше, користувався матеріалом, що надавав Яворницький. Як дитина, відчув радість від подарунку — книги-альбому “Дніпровські пороги”.

Незадовго до смерті Ілля Юхимович писав: “... Безкінечно жаль, що вже не зможу приїхати жити в солодку, веселу Україну”. Але його творчість буде завжди жити на українській землі.

Д. І. Павлов,
професор кафедри українознавства

ВЕРЕСЕНЬ

АКАДЕМІЯ

Щомісячна газета Запорізької державної інженерної академії
Газету віддруковано з комп'ютерного оригінал-макету у видавництві ЗДІА
Замовлення № 251
Адреса редакції: м. Запоріжжя, пр. Леніна, 226, кімната 309
Т. 601-362
Тираж 1000 прим.

Газета зареєстрована управлінням у справах преси та інформації Запорізької облдержадміністрації
16 листопада 1998 року Реєстраційне свідоцтво 33 № 309

Точка зору авторів може не збігатися з точкою зору редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність і точність викладених фактів. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування із читачами ведеться на сторінках газети. Передрук публікацій допускається за погодженням із редакцією. Редакція має право стилістичної та граматичної правки рукописів!

Головний редактор:
Каширіна Ірина Віталіївна
Технічний редактор:
Ніколаєв Михайло Іванович
Літературний редактор:
П'ятчаніна Нейля Адібівна